het bewijs. In »die wolkenpumpe« b. v. cristaliseert zich het dadaistische wereldbeeld (d. i. de wereld als ordelooze, tegenstrijdige totaliteit van meest inconsequente en elkaar frappant tegenstellende handelingen) in het rein-dichterlijke woord, d. w. z.: hat woord waaraan het 2×2 ontnomen is. Ik citeer:

aus karaffen bläst der schwarzgefärbte weltgeist
gleicher windsbeinen ist ausgespannt wie flosse und flügel in wasser und luft
daß er sich vermaledeit verweser jongleurer seiner knochenstangen watte-
der früchte der vögel über himmel rollt [brücken
und steuersteine wie eine orgel dreht
also steigen wir aus ihm
kein haschen hat uns mehr
und messen zwölf scheffel schatten drei ellen eulen
und sind fadentief rosengras
er hat den schwan verführt
er hat die wasserscheide umgestellt
er macht kein blumen noch federlesens
er trägt ein fäßchen aus glas. (hans arp)

De dadaist die, zelfs voor het leven de logica verwerpt, laat zich in de poëzie niet leiden door het gebruikelijke 2×2=4. Mag dit voor de logica nuttig zijn, in de poëzie is 2×2=5.

Voor den dadaïstischen dichter begint het »poëtische moment« bij de dénaturalisatie. De woorden zijn voor hem sprakeloos materiaal, hetwelk door rangschikking en gedénaturaliseerde verhouding dichterlijke beteekenis en klank krijgt. De opvatting dat aan een vers een logisch gebeuren moest voorafgaan, dat de zin volgbaar, in elk geval begrijpelijk moet zijn, dateert uit een tijd waarin wij natuur en kunst nog niet konden onderscheiden. Wat echter de cubistische en vóór-cubistische (Arthur Rimbaud, de Lautréamont) poëzie onderscheidt van de dadaïstische (Tzara, Bonset, Schwitters, Arp, enz.) is dit: bij de cubistische poëzie berust het dichterlijke moment op een abstractie die gewild contrast met de realiteit is; bij de dadaïstische is de abstraktie spontaan en direct phenomenaal als levensrealiteit. Vor den dadaïstischen dichter is het geheele wereldbeeld 'n gedicht zonder bepaald verband of zonder bepaalden zin. Hij wil de wereld niet uit haar verband rukken, door de poëzie buiten haar te stellen. Handel is hem evenzeer poëzie als geplakte zakken; het lezen van de courant geeft hem een dichterlijk genot. Hij maakt zijn verzen zooals hij zijn Shimmy danst, zooals hij eet, drinkt, wandelt of een bad neemt. De dadaïst heeft geen bizondere extaze noodig. Hij is instrument, spiegel van het geheele wereldgebeuren en dit gebeuren is DADA.

III.

De jong-gestorven Italiaansche dadaïst Aldo Camini heeft in zijn Caminoscopie een zeer klare en bevattelijke beschrij-